

HIND 5 SENTI

Ole rõõmus, inimene: Sinu vaim on igavene!...

Õpilasteleht

Posti jooksev arve nr. 2188.

Toimetus ja talitus: Ülikooli tän. nr. 21, Tartus.
Tallinna kontor: V.-Roosikrantsi 3, K. K./Ü. „Töökooli“ raamatukaupluses.
Kirjade aadress: „Õpilasteleht“, Tartu. — Postkast 8. Talituse tel. Tartu 80.

NR. 23. LAUPÄEV, 11. MÄRTS 1933 I AASTAK.

Mahatma Gandhi.

Suur hindulane, 300-miljonilise rahva ebajumal.

Kuidas Gandhi, üldtunnustatud advokaat, kelle aastatulu ulatus meie rahas 6 miljoni kroonini, sai oma rahva kroonimata kuningaks, kelle märguandel sajad miljonid on valmis välja astuma oma eluõiguse eest.

Gandhi nägi ära, milliste ebaõiglaste võtetega ajasid inglise advokaadid kohtuasju ja kuidas tema kaasmaalasi, India päriselanikke, rõhuti. See ülekohus löikas talle nii valusasti südamesse, nagu Moosesel aastatuhandet tagasi, mis sundis teda oma rahva kaitseks välja astuma. Ta jagas oma varanduse vaestele, loobus advokaadi kuul-

vad sootuks isesugused kombed ja seadused kui Euroopas.

India rahvas oli mitmes suunas lõhestatud; ühel pool jõukate, eesõigustatud suurrikkude seisus ehk kast, teisel paariad ehk „roojased“, kes ei tohtinud teiste pääle üleski vaadata. Samuti külvas usuhullustus vihavaenu kahe uskonna vahele. Juba sajandeid oli kestnud see vaenutemine mitmekümne miljoni muhamediustuliste ja buddaustuliste hindude vahel. See võttis lõppeks väga terava kaju: ajas konverentsid lõhki ja mürgitas kodurahu.

SIIS LANGES LIISK.

Gandhi otsustas niikaua paastuda, kuni sugurahvas ükskord omavahel lepib ja usulise vaenutemise lõpetab. See mõjus. Gandhi muutus nüüd suuremaks kui kunagi enne. Ta mõju sai Inglise huvidele otse kardetavaks. Ning ikka ja ikka jälle ta haarati kinni ja veeti vanglasse.

susest ja hakkas oma kõnedes rahvast üles kutsuma inglased, kes Indias peremeest mängivad, lahku lööma, sest et need sõna ei pea ja väärt ei ole, et nendega koos elada.

Ta kõnedel oli mõju. Tuhandeid tuli temaga. Et Gandhi ei tunnustanud mingit vägivalda, siis algas

PASSIIVNE VASTUPANU.

Hindud loobusid inglaste poolt sisseveetava soola tarvitamisest ja kuivatasi seda endile ise India ookeani veest. Samuti kuulutasid nad sõja inglise tekstiilkaupadele sellega, et panid oma vokid ja kangasteljed tööle. Nii kasvatas Gandhi oma rahva osufõudu, sest selle raha võrra, mis varemalt voolas nende elutarvete hankimiseks inglise kaupmeeste kaudu, muutus rahvas jõukamaks.

Sellega tõusis Gandhi populaarseimaks ja suurimaks inimeseks omal maal, kus valitse-

Naeratades astub Gandhi oma kodupinnale

pärast Euroopa-reisi. Tuhanded tervitavad teda tormiliselt kui vabadusvõitlejat — kuid mõni päev hiljem haaravad in- ta kinni ja heidavad vanglasse.

Kuid see aina suurendas Gandhi kui tööprohveti ja kannataja kuulsust.

Ent suurehingeline Gandhi ei võinud näha, kuidas ühed elasid suurelt ja eesõigustatult, kuid sama rahva teine osa oli otsegu elust välja tõugatud. Ning jälle otsustas Gandhi paastuda kas võisurma. Selle tulemuseks oli, et nüüd ülema kasti hindulane

Tänast lehte 8 külge.

Ilmub igal laupäeval kogu kooliaasta.

Tellimishind postiga:

1 kuu . . . 20 senti | 3 kuud . . . 50 senti
2 „ . . . 40 „ | 6 „ . . . 1 kr.,
aastakäik Kr. 1,50

Aadressi muutmine 25 senti.

Kuulutuste hinnad:

Kuulutuse küljel 5 senti m/m, lehe ees 10 s. m/m. Tekstis 12 s. m/m. Tekstis teksti kirjaga 15 senti m/m. Ühe veeru laiuselt.

Kuulutuste vastuvõtm. kesknäd. kl. 3-11.

peab ilusaks ja suureks minna paariaga üheskoos oma jumalateenistusele. Varemalt oleks see olnud otse uskumatu. Ajaloolised vaheseinad kistakse maha nii viisi üheainsa inimese poolt, kes kordagi pole tarvitanud vägivalda oma võitluses.

E. Ö. Liidu noorsookirjanduse toimikonna

väljaandel ilmub

J. Parijõgi:

Suuskadel Vallastesse

Hind 100 senti.

Ch. Dickens:

Nell ja tema vanaisa

Hind 50 senti.

D. Rings:

Kümme päeva jäälaamil

Hind 25 senti.

Eesti Õp. Liidu kirjastus.

Ladu: K. k.-ü. „Töökool“,
V. Roosikrantsi 3.
Telef. 462-56.
Tallinnas.

Kes raamatute hinna rahast või markides ette saadab, sellele saadetakse raamatud äri kulul postiga kätte.

„Ständchen“ mustade maal

Mu kallim üleväl kambris süü, mu laulu kuule sa!...

Üksiknumbri müüjad,

kes veel oma arveid tasunud pole, palume arved tasuda ja ülejääkidest teatada hiljemalt

15. skp.

Kes selleks ajaks oma arveid korraldanud pole, nendele katkestatakse üksiknumbrite saatmine ja jäävad juba järgmisest numbrist ilma.

Talitus.

Need, kellele võlgname tänu.

Kuidas sündis ometi selline ime meie raskel majanduskriisi ajal, et „Öpilascht“ suutis kohe esimesest numbrist tõusta majanduslikult kindlale jalale ja anda 5 sendiga 8—12-leheküljelisi pildirohkeid numbreid? Kuigi siin mängib suurt osa meie laialdane lugejaskond, ei oleks see üksi veel võinud seda korda saata, kui me mitte poleks suutnud võita meie ärikingkondade usaldust. Kuulutused on need, mis tänapäeva ajalehtedele annavad ainelise jõukuse.

Kui kõik ärid ja ettevõtted peaksid mingisugusel põhjusel äkki kuulutamist loobuma, siis peaksid ajalehed oma numbrihinna kaks või kolm korda kallimaks panema, või ilmuma 16 lk. asemel ainult 2 leheküljega.

Seepärast pidage silmas neid ärisid ja ettevõtteid, kes „Öpilaslehes“ kuulutavad. Need on meie sõbrad ja toetajad. Tänu neile oleme oma häälekandja suutnud teha majanduslikult tugevaks ja elujõuliseks.

Kuid meie ei taha jääda tänuvõlglasteks. Oma isiklikud tarbed tellime ikka neilt ettevõttele, kes meie vastu on osutanud tähelepanu. Ja kui vanemate ülesandel teeme sisseoste, siis seame oma sammud eeskätt ikka neisse äridesse, kes meid kuulutuste näol suurte rahasummadega on toetanud. Sellega võidame endile veel rohkem sõpru ja toetajaid. Kui me üksmeelselt niiviisi toimime, siis oleme JÕUD, millega ärimehed kõige tõsisemalt arvestavad. 120.000-line õppurite vägi, kümnendik vabariiki!

Üsna julgesti juhime oma pilgud tulevikku ses kindlas usus, et ei ole kaugel see aeg, kus meie häälekandja võib ilmuda pidevalt senisest suuremas lehekülgede arvus, palju rikkalikuma sisu ja

suurema piltide hulgaga. Ei saaks meil puuduma siis ka värvi-pildid, milliseid tänini oleme saanud pakkuda teile ainult harva.

Kas suudame koondada endid nii üksmeelseks ja „kardetavaks“ jõuks?

Näitame, et seda suudame!

Hiina müür.

Suurim inimkäte loodud ehitis meie planeedil.

Põhja-Hiinas möllavad juba läinud aastast päle vihased võitlused Jaapani ja Hiina vahel. Möödunud nädalal langes Jaapani vägede kätte Hiina põhjapoolsem provints Jehol. Hiina väed suruti Suure müüri taha. — Ühenduses sõjasündmustega mainitakse nüüd tihti selle kuulsa müüri nime. Sõjaliseks kaitseks on ta aastatuhandete eest ka ehitatud.

Oli aeg, kus Hiinamaa raskesti kannatas mongoli-vägede röövretkete all. Et kaitsta Sise-Hiinat nende rünnakute eest, ja isoleerida „Taevapoegade maa“ muust maailmast, käskis keiser Shi-Huang-Ti ehitada vägev müür ümber oma riigi. See kannab hiina keeles nime: Van-li-tshang-tshing, s. o. Suur Kivimüür. Ehitamine algas 214. a. e. Kr. Nim. keisri aegu jõuti müüri ehitamisega sinnamaale, kus Huan-he nimeline jõgi käänab lõunasse, ja alles hiljemini jõuti selle ehitamisega ka läänes lõpule, nii et ta kogu Hen-

si provintsi ümber haarab. Hiina ajaloolased kõnelevad, et keiser Huang-Ti viinud selle kolossaalse ehitustöö viie aastaga lõpule; iga kuues hiinlane käsutatud tööle. See on kahekordne, sakiliste servadega müür, ehitatud osalt telliskividest, osalt lihtkividest; vahe on täidetud mulla ja kividega. Ta kõrgus ulatub kuni 7 meetrini ja laius 4 m. Iga saja sammu pääl asub torn. Keegi insener on välja arvestanud, et kahe miljoni maja ehitamiseks tarvisminev materjal, arvates iga maja jaoks 2000 kantjalga, moodustaks hädavaevalt selle materjali hulga, mis müüri ehitamiseks on ära tarvitatud.

Müüri kogupikkus on 10.000 liid. s. o. enam kui 4000 kilomeetrit. See on nii kolossaalne ehitis, mis teadlaste arvates isegi kuu päält vaadatuna peaks palja silmaga näha olema. Ja kuu on meist ometi nii kaugel, et võime 30 maakera telge otsa-kuti panna.

Hakkan asju ajama.

Ikka enam ja enam lauseid pean alustama „hakkan“, „tulen mõttele“. Miks on see nii, et alles nüüd hakkan (jälle see sõnal!) täitma nõudeid, mis on täitsa loomulikud, tarvilikud ja mitte kunstlikult välja mõeldud?! Iga päevaga tuleb mulle uut juure, olen rahutu ning koguni mures, kui mõni päev näib olevat mitte küllalt palju uut toonud.

Kui tahaksin enda elulugu kirjutada, siis pole midagi selles öelda, sest ei juhtu elus väliselt midagi uut — ikka üks ja sama: elan palju aastaid selles linnas, käin juba kaua koolis, ikka sama kooliteed igal hommikul.

Sellevastu suured muudatused sünnivad minu sees. Ma ei tunne end enam ära, kui meele tuletada, milline olin mineval aastal samal kuupäeval ja kui hoopis teine olen täna.

Need sündmused on kõik seesmised, juhtuvad hinges, keegi pääle minu nende päältvaatajaks pole.

Leian uusi asju. Sageli on nii, et olles tulnud mõnele mõttele, pean teda täiesti vastseks, enneolematuks, siis aga selgub, et seda on enne mind koguni paljud leidnud ja üles kirjutanud.

Siis olen meeleheitel — midagi ma ei leia uut — kõik on enne mind olemas, ainult ma ei tea seda.

Minu viimaseid mõtteid oli, et sisse seada oma elus selline kord, et 1) aeg oleks alati kõige otstarbekamalt tarvitatud, et ükski hetk ei lähe kaotsi tühjalt. 2) Juhtmeks võtta: olla alati tegevuses! Kui väsin — siis puhata sellega, et teha midagi muud ja alles äärmisel juhul puhata — s. t. kehal lasta uut jõudu koguda. Alati nagu sipelgas usinasti liikuda ja asju ajada. 3) Selleks tuleb järjest ette plaanitseda ja kavad peavad olema päeva, nädala ja kaugema aja pääle.

Pääsi on elukava — ma ei mõtle, et on võimalik iga tund näit. 25 aasta pääle tegevuse alal kindlaks määrata, ette kavatseda aastate pääle igas üksikus sammus, liigutuses, hingetõmbes.

Arvasin küll, et suurtes joontes, umbkaudu on võimalik ette plaanitseda ja see koguni tingimata tarvilik on.

Vähemalt see peaks enesele selguma, mida tahetakse teha elus, kelleks saada, mis elukutset täitma hakata, kuhu poole püüda.

Siis liigutakse nende sihtide poole ega raisata aega sellega, mis neile sihtidele lähemale ei vii.

Kui keegi on näit. 10 aastat visalt ühe kindla sihi poole rühkinud, siis on ta oma püüdeis ja saavutuses kaugemale jõudnud kui see, kes oma töö juures olnud 1 aasta.

Olin neid mõtteid arutanud Laupäevaõhtu Ringis. Ja sääl mu vaimustust enese leidlikkuse üle jahutati kohe. Peterson ütles: „Need mõtted on hilinenud. Samuti vanu asju kordab keegi saksa doktor, nime ei mäleta, selt on ilmunud teos „Rationaliseeri end“, umbes nii oli päälkiri, nägin teda direktori kabinetis ja kui direktor hetkeks ära tormas — olin nii eba- viisakas, et sorisin teost. Olen ise ka sel-

lest mõelnud — ilus ju on, kui palju võimalik — nii palju olen oma elutegevust püüdnud suunata sihtidele. Aga mul pole kindlat sihti ja pole kuhugi püüda. Otsin alles.“

Olin jahmatanud. Mis sihid siis minulgi on? Tahan palju, kuid kõike ei jõua. Mida valida, ka see pole kindel. Tahan kord seda, kord muud, kõigun.

Lihtsalt püüan tugevaks saada — seda püüet tunnen selgesti eneses.

Olen vigu täis pääst jalatallani, annab neidki välja juurida, et ... „korrallikuks“ poisiks saada. Seegi siht mulle raske küllalt.

„Selle asemel, et mõelda suurte küsimuste üle, mis maailma ja teiste inimeste kohta käivad, parem hoolitsen enne enese eest ja sean oma pisikest elu... korrallikuks.“

Ei tule nutta ega haletseda, Kristjan!

Palju teen ära juba sellega, et üheski asjas enam huupi ei torma, vaid teda kaalun ja läbi mõtlen.

Suur üldine enesepehendumine on mu elukava ainus punkt — kui tarvitada Laupäevaõhtu Ringi kõrget tooni.

Pääle korrashoiu oma varanduses pean tähele panema ka oma tegevust.

Olen suur unustaja — sageli unustan, mis on teha, ka unustan, mida lubasin kellegi teise eest õiendada.

Pea on nii mõtteid täis, et lihtsal ei seisa meeles. Tihti unustan koju vihkuid ja raamatuid, unustan ära, mis ülesanti, „Ole hää, too homme ühes“ — seda ei täitnud ma enamjaolt. „Našmani pääle ei saa kindel olla“ — oli tuntud. „Tema oma lubadusi ei pea“ — samuti mu iseloomukirjelduses, mille klassijuhataja koostas.

Minu kodutiik talvel.

Loodusteaduslik matk tiigi südamesse, kui tiigi pinda katab külm jää. **Gustav Pöldmann.**

2.

Ja siis meie armsad vesikukrikud. Kus olete teie? Väikesed ümmargused vesipõrnikad nagu sätendavad mustad pärlid suvisel tiigi pinnal, särades tuhandeis värves. Teie ilusad liigutused, painduvad ringlemised, rõõmutants päikesele ja elule karjakaupa koos kuskil varjulises veekogu sopis. Liuglesite suvel mööda veepinda igasuguses sihis, tõmmates imeilusaid poognaid, palju ilusamaid kui meie, pisikesed poisid ja plikad, ei tõuganud kunagi üht-teist ega teinud üksteisele haiget.

Ja see oli suvel, kui kuundenas päike-kullasilm. Vilustusid sügise tulekul ilmad, vilustus ka teie hing ja ülespidamine. Nukrus asus hinge ja tusane tinaraske olek haaras ka teid. Mäng ja lust olid nagu käega pühitud ja te kolisite meie tiigi põhja, sinna, kus on soojem. Kogu talve te veedate nüüd siin sügavas tiigi põhjas. Aga kevade tulekul ilmute uuesti veepinnale ja alustate jälle oma lõbusat mängu sädeleval veepinnal. Sääli tiigi sügavuses puhkavad teiega koos veel teised vesiputukad: vesilutik, vesipõrnikad, ujurid, putukate nukud ja rõõvikud, teod, karbid jne. ühesõnaga terve pisikeste loomade riik. Kõik nad ootavad

KULDSET KEVADET JA ELUTÕUSU.

Ka meie mudakukk on teiste seas — kõigile tuntud vesitigu. Tunnete seda ilusat looma, minu sõbrad, kindlasti! Tal on niisuke ilus vääniline ja terava otsaga koda. Et ta kopsudega hingab, siis ujub ta tihti veepinnale, avades oma kopsukoti, et õhku tagavaraks võtta, ja vajub siis jälle vette. Vaikseil suveõhtuil oli neid meie tiigi pinnal suured karjad, nad olid tulnud tiigisügavusest välja, hingama värsket õhku, ulatades osa oma pehmest kehast koja kiviste värvate vahelt välja.

Talveks rändad sa samuti tiigi sügavikku, kus sa mudasse tungid ja sääli pikka rahulikku und magad. Sa oled külmavereline ja aeglane loom ja lepid selle aja ilma värskesse õhu juurevoolu.

Uisutamise pidime tiigil olema ka ettevaatlikud, et mitte sulpsatada veevõtmise auku. Talvel, kui kaevus oli vett vähe, tarvitasime tiigivett loomadele joogiks, pesupesemiseks ja muuks. Siin veevõtmise augu juures oli talvel pagana tore, siit saime ka veevõtmisel kalu. Kalad tulid siia hingama. Olgu siin kohe tähendatud, et kaladel üldse elutegevus talvel nõrgeneb, aeglasemaks muutub, mis aga kunagi uneseisakusse ei ulatu. Toiduvõtmine on aga kaladel talvel palju väiksem.

Veri nagu tardub, külmeneb, ei ole enam seda lusti ja vilksust, erksust ega kirge. Just kui inimesel, kellel ei ole tulihinge südames. Aga las möödub märts, laguneb jää ja vabanevad kevadveed.

VAAT SIIS TÕUSEB ELU KUI TORMILÖÖK,

mässav ja vahutav, ilus ja kuum, täis armastust ja päikest. Siis on kevad, siis on mäng — kudemine, elu ringkäigu tukslev ja pühalik hetk.

Ja ega see elu sääli tiigi põhjas talvel nii roosiline olegi. Kui jääkaas kõvasti pääl, siis ei pääse atmosfääri õhk peaaegu sugugi vette.

See asjaolu tegi Salumetsa poistele muret. Kartsime oma tiigielanike pärast, et äkki surevad õhupuuduse kätte. Sest

lõppenud on ka teine veepuhastuse protsess roheliste taimede kaudu: süsihappu gaasi tarvitamine ja hapniku eraldamine. Arusaadav, kui tiik oleks sügavam, siis leiduks sääli ka suurem hapniku-tagavara. Aga mis sa madala tiigiga teed? Õnneks et Koonusmäe jõgi meie tiigist läbi voolab, see toob värsket õhurikast vett juure. Muidu oleks otse häda ja tiigi elanikke ähvardaks tõsiselt lämbumismürgine surm. Koloveri tiigis oli igal külmal talvel see kurb lugu, et kalad ja kõik surid, — see oli umbne tiik.

Sellele nähtele lisandub ju veel see asjaolu, et igas veekogus, eriti tiikides ja järvedes, tekib mädanemise protsessi tagajärjel väävelvesinik ja ammoniaak — gaasid, mis oma mürgisusega surmavad siin igasuguse loomelu. Suvel pää-

sevad need gaasid õhku, talvel jäävad aga jää alla.

Kangete külmadega ähvardas ka Salumetsa tiiki see kohutav hädaohu. Olime hirmul vähekide, kalade ja teiste vesisõprade pärast. Kuid ega Salumetsa poisid alla anna, inimene peab oskama võidelda ka looduse jõududega. Selleks on temal mõistus.

Kalade ja teiste veeloomade päästmiseks raiusime Karliga tiigi jõesse mitmesse kohta augud. Nüüd võisime näha, kuidas kalad augu lähedusse ahnelt hingama tulid, mis hapniku puudusest vees tunnistust andis. Meie hääd sõbrad, hingake kosutavat eluandvat õhku nagu inimesed vabadust ja südamesoojust, kui see avaneb nende külmetavate südamele üle häält sõpradelt, kallistelt kaasinimestelt. „Sõprust ja õhku igatseme kõik, januneme kõik selle järele nagu kalad paksu jääkorra all meie Salumetsa tiigis“ nii kõneles mu kallis ema, kui tulime ja rääkisime talle oma päästetööst tiigil. Siis silitas ema mu pääd ja soovitas mulle elus võimaldada kaasinimestele õhku ja soojust, siis olla ka minul soe ja ilus elada. Ja nüüd tean, et see oli tõsi, mis ema rääkis.

Uudiseid laiaast maailmast.

Saksa riigipäeva hoone oli leekides.

Berliin, 28. veebr. — Eile õhtul puhkes riigipäeva hoones tuli. Tuletõrje ruttas kõige kiiremas korras tulekahju kohale. Riigipäeva hoone suur kullatud kuppel oli lausa leekides; ka hoone idapoolne külg oli tules. Kogu Berliini tuletõrje komandode ühistel jõupingutustel, mis kestsid poolteist tundi, õnnestus tuld kustutada. Põlenud on riigipäeva hoone suured ja toredad eeskoad, jalutusruum, koosolekutesaal. Suure kupli raudehitist on kõveraks paindunud ja osalt sisse langenud.

Tuli tekkis kurja käe läbi. Põlevas hoones tabati hollandi kommunist, nimega Lübbe, kes tunnistas üles, et ta on süüdanud riigipäeva hoone. Ühenduses tulekahjuga on vangistatud hulk isikuid, keda kahtlustati tulesüütamisele kaasa aitamises. Kuuldavasti olevat kommunistid kavatsenud riigipäeva hoone põlemise ajal mässu tõsta.

Raske maavärin Jaapanis.

Tokio, 3. III. Täna hommikul kell 2.30 äratas Jaapani pealinna elanikke tugev maavärin. Inimesed jooksid kabuhirmus majadest välja. Õnneks ei tekitanud maavärin Tokios suurt kahju. Maavärin on laastanud Jaapani pääsaare kirdepoolset randa. Seda hävitustööd on suurendanud veelgi tugevad marulained. Tuhandeid maju on kokku varisenud, surnute arv tõuseb 1300-ni, pääle selle hulga haavatuid.

Jaapani maavärinat, mille keskoht meist üle 10.000 km. kaugel, on märkinud ka Tartu

ülikooli vaatlusriistad (n. n. seismograafid). — Maavärinat on Jaapanis väga sagedased: nõrgemaid maapinna kõikumisi tuntakse iga kuu. Raskemad õnnetused korduvad ka õige tihti. Seepärast ongi jaapanlaste elamud ehitatud kergest materjalist (bambusest), mis on maapinna kõikumiste puhul hästi vastupidav.

Põhja-Ameerika Ühendriikide uus president ametisse.

Washington, 4. III. Täna võttis Ühendriikide uus president Roosevelt (loe: rusvelt) oma eelkäijalt Hoover'ilt (huver) ameti üle. See toimus väga pidulikult. Uus president sõitis rongkäigus Ameerika „Toompeale“ — Capitoliumi. Presidendi ees sõitis ratsaväe pataljon orkestriga, selle järel liikusid autodes 48 osariigi kubernerid ja palju teisi autosid tähtsamate ametnikkudega. Rongkäigu sabas liikus lahkuva presidendi auto, keda enam ei panda täheleegi. Capitoliumis (Valges Majas) andis uus president ametitõotuse ja pidas lühikesest kõne, mis kestis täpselt 12 minutit. Õhtul peeti pidustusi üle kogu maa. Kõige toredam oli pidu Valges Majas, kus kõik säras ja hiilgas. Ainult president ja osariikide kubernerid olid lihtsas mustas ülikonnas. Nii kordub iga 4 aasta tagant 4. märtsil uue presidendi austamine. President aga valitakse eelmise aasta novembris.

— Senine president, kes pidustustelt osa ei võta, sõidab harilikult otsekohe pärast ameti üleandmist puhkusele, kuhugi kaugemale suurlinna mürist.

Eesti elust ja loodusest.

Tähesuusatamine ümber Eesti algas 26. veebr. Tallinnast.

Pühapäeva hommikul kell 8 asus Tallinna maleva kodu juurest tähesõidule 5-meheline suusameeskond. Neil 5 suusatajal oli ülesandeks suusutada esimehe vahemaa 1780 kilomeetri pikkusest tähesuusatamisest ümber Eesti. Meeskonna vanemal oli kaasas nahkkõites kaustik, mille ta edasi pidi andma esimesele Harju maleva suusameeskonnale, kes tallinlasi ootas Sauel.

Sauelased asusid pühapäeval kell pool 1 päeval Keila poole teele. Neil tuli suusutada kuni Keilani, kus nad tähesõidumärkmiku pidid edasi andma Keila meeskonnale kell 1 päeval ja nõnda edasi.

Tähesuusatamine sünnib kindla kava järgi. Igale meeskonnale on määratud kindlaks teele asumise ja sihtkohale jõudmise aeg. Nii peavad tähesuusatajad olema 5. märtsil kell pool 12 päeval Mõisakülas; 6. märtsil kell 3 p. l. Viljandis; 9. märtsil kell pool 10 homm. Tõrvas; 12. märtsil kell 3 p. Võrus; 14. märtsil kell 2 p. Irboskas; 16. märtsil kell 5 p. l. Tartus; 20. märtsil kell 2 p. Narvas; 23. märtsil k. pool 11 homm. Rakveres; sama päeval k. 4 p. l. Tapal; 24. märtsil kell pool 8 õhtul Paides; 28. märtsil kell 2 p. Kuusalus ja 29. märtsil kell pool 2 p. peab tähesuusatamise viimse meeskond, mis koosneb Jüri kaitseliitlastest, jõudma Tallinna.

Esimene raadiotund koolidele 17. märtsil.

Reedel, 17. märtsil korraldab Raadiringhääling esimese raadiotunni koolidele, mis algab homm. kell 10 ja kestab kolmveerand tundi. Teemiks on valitud W. Scott'i reis lõu-

Kitsepõrgu

Poisid Tallinna Toompea alustes käikudes seikleemas.

Enne jõulupühi oli koolis kamp poisse koos nõu pidamas. Lähemale minnes kuulsin, et poisid pidid täna kuhugi „Kitsepõrgu“ minema. Asja lähemalt uurides sain aru, mis see „Kitsepõrgu“ tähendab; see on üks

MAA-ALUNE KÄIK TOOMPEAL.

Küsisin luba sellest matkast osa võtta ja sain rahuldava vastuse, mis vähendas minu uudishimu. Määrasime kogumispäiga. Koolist tulles otsisin suure küünla ja ruttasin teele. Mõned poisid olid juba kohal. Varsti olid kõik koos ja me sammusime siis avavuse juure, mis oli umbes meetri kõrgune. Pool-teist meetrit tuleb minna maa alla ja säääl algab kolme meetri kõrgune käik.

Sisse astudes oli õhk umbne ja natuke raske hingata. Süütasin oma küünla, et ümbrust lähemalt uurida. See oli suur, kolme meetri kõrgune võlvialune. Seinad olid niisked ja laest tilkus vahetpidamata midagi märga. Kahele poole läheb

SUUR KORIDOR.

Läksime paremale poole. Tee tõusis ja madaldus järsku ja ühes niisuguses kohas, kus hakkas madalduma, komistasin ja kukkusin pakivi tükkidele. Minu küünal kustus ja mul hakkas natuke jube. Kui mu seltsiline mind üles aitas, olid teised juba tüki maad meist edasi läinud. Ruttasime teistele järele, sest ma kartsin väga, kuigi teine poiss mu kõrval oli. Jõudsime ühte suure tupp. Säält hargnes käik omakorda jälle kaheks ja me läksime vasakule poole. See tee viis meid ülespoole. Mõnes kohas võis isegi treppi näha. Ühest kohast tõusis järsku ja

nana bale. Enne kõne algust aga antakse ringhäälingu orkestri poolt õpilaste tähelepanu köitmiseks lühike muusikapala.

Esimene raadiotund koolidele korraldatakse haridus-sotsiaalministeeriumi koolivalitsuse nõusolekul Tallinna pedagoogilise muuseumi juhtimisel. Välismaal praktiseeritakse seda väga laialdaselt. Raadio kaudu on võimalik korraga laialdasi õpilaste ringkondi tutvustada mõninga huvitava küsimusega.

Meil see on

Meil see on esimene katse rakendada raadiot kooli teenistusse. Teemiks on valitud W. Scott'i lõunanabareis sellepärast, et käesoleva aasta märtsis möödub sellest 20 aastat, mil see kangelaslik maa-deurija ühes oma kaaslastega hukkus külma ja nälja kätte. Loengu ülesandeks on selgitada, missuguste jõupingutustega, kannatustega ja raskustega tuli inimestel võidelda teaduse huvides. Loeng on sisult määratud keskkoolidele ja algkoolide vanemate klasside õpilastele.

Hargnevad koridorid Kalevi kalnu koobastes. Maa-alune saal. Verine käsi. Neliteistkümmend kambrit. Edasi ei saa! Poiss kambrisse uppunud. Tagasimineki. Käikude labürindis eksinud. Jälle õigel teel. Kohutav kiljatus. Hirm pitsitab südant. Pääs põrgust vabadesse.

et säält üles minna, tuli mul käega maad puudutada. Vaevalt sain käe vastu maad panna, kui tundsin märga. Kätt küünla juures vaadates märkasin, et

KÄSI ON VERINE.

Teatasin oma juhtumisest teistele, kes kokkusid ja kogunesid mu ümber. Ligemalt uurides ütles viimaks üks poistest: „See pole muud kui savine mudal!“ Nüüd tulid minul kui ka teistel silmad pähe. Käik lõppes peagi ja me siirdusime alla tagasi. Paremale poole minnes tuli natuke maad roomata. Keegi ei tahtnud esimeseks minna. Viimaks leidis üks julge poiss, kes roomas esimesena ja käskis meid järele tulla. Kuid varsti tuli jälle uus häda: keegi ei tahtnud viimaseks jääda. Mina roomasin neljandana läbi. Roomata ei tulnud palju, umbes kolmveerand meetrit. Kui ajasin enda püsti, nägin, et olen ühes kambriis. Esimesele järgnes teine, teisele kolmas ja nii kuni

NELITEISTKÜMMEND KAMBRIT.

„Siit enam edasi ei lähe!“ ütles üks esimestest. Minul tekkis kohe küsimus: miks? Teine tähendas: „Siia viieteistkümmendasse kambrisse on uppunud mõne aasta eest üks poiss!“ Mõned soovisid siiski edasi minna. Sellest edasiminekiust ehmunud nõnda, et tundsin midagi märga. (Loodan, et kõik mu õnnetusest aru said.) Kauplesid teised tüki aega, kuni viimaks tuli asi võtta hääletamisele. Kuus poissi (mina ühes arvatud), tahtsime tagasi ja kolm poissi edasi minna. Nii lõppes hääletus tagasiminemise ülekaaluga.

Nüüd läksid kambrid kohe nii ruttu mööda, et peagi roomasime jälle. Suures jooksutuhinas ei pannud meist keegi tähele, et

OLIME KAOTANUD ÕIGE TEE.

Jooksime jälle sinna tagasi, kus ma oma käe punasaviga olin määrinud, kuid peagi märkasime oma eksitust ja pöördusime kohe ümber õigele teele.

Käisime ka pahempoolses koridoris. Alguses ei erinenud see palju parempoolselt. Tee tõusis ja madaldus jällegi. Sammusime nüüd vähema hulga poistega, sest muist olid välja läinud või tea kuhu „auranud“.

Läksime otsejoones edasi, kuni vastu seinat, kus tuli jälle kummarduda, et edasi pääseda. Kuid see kummardus ei tasunud vaeva, ainult ühte suure tupp olime jõudnud, mis ei pakkunud vähematki huvi. Tuli me pettunult tagasi. Üks, kes

varemalt siin käinud, käskis meid pöörduda pahemale. Silmi sinna visates nägin üht suurt käiku. Piki seda käiku minnes sai juba kõige rohkem hirmu tunda. Käik keeras mitu korda vasakule ja üks kord ka paremale. Hakkasime just keerama, kui

ÄKKI KUULSIME NAGU SURUTUD KILJATUST.

Nii väledasti kui saime, kustutasime küünlad ja jäime ootama, mis nüüd sünnib. Ei tulnud palju oodata, kui meie arvamine täitus. Kord kuulsime veel seda hirmsat häält ja järgmisel hetkel ilmus nähtavale

PUNANE TULI.

Igäüks meist pugus teise selja taha... Punase tule kumal võis selgesti näha valgeid kogusid meie poole liikumas.

Pidasime rutulise sõjanõu ja seadsime endid võitlusvalmis. Kaikad püsti ja rusikad käepärast, ootasime vaenlaste tulekut. Kuid meil tuli kaua oodata. Meie vaenlased ei ilmunudki, võibolla arvestades meie vastuhakkamist, või oli neil hoopis teissugune mõte: kas meid hirmutada või midagi üles seada, et saaks meile natuke nalja teha.

Aegamööda hakkasime liikuma. Ettevaatlikult kobades, sest tuld ei julgenud keegi näidata. Pimedas liikumine aga oli väga raske. Süütasime mõned küünlad, et järele vaadata, missugu-

sesse kimbatusse oleme sattunud. Leides kõik korras, tuli me veidi rutem, kuid suurema ettevaatusega. Jõudsime kohale, kus avause valgus sisse paistis, panime kogude sarnast liikumist tähele ja seejärel võis selgesti näha, kuidas väikesi poisse välja läks.

Nüüd tulime suure rutuga avause juure, et võiks näha, kes meid on hirmutanud. Need olid, nagu öeldud, väikesed poisid, ja kandsid saksa kooli vormimütse. Lõbu tõusis, kui nägime meie „vaenlasi“, et nad nii julged olid olnud ja meile kabuhirmu päälle ajanud. Tegime oma riided mullast ja sodist puhtaks ja kamp hajus. Kõndisin üksi piki linnatänavaid ja mõtlesin viibisid „Kitsepõrgus“.

Mutikas,

Tallinna XIII l. algk. VI kl. õpilane.

„Õpilastele“ KUUES võistlus. KUUS kroonilist raamatauhinda.

Maagiline astmik.

1	2	3	4				
2							
3		1	2	3	4		
4		2					
		3		1	2	3	4
		4		2			
				3			
				4			

Kõigisse kolme nelinurka asetada neli neljatähelist sõna. Õieti asetatuna on I nelinurga neli viimast tähte needsamad, mis II nelinurga neli esimest. Samuti II-ses ja III-as nelinurgas.

Sõnade tähendus:

I ruut:

1. mitte krobeline, 2. perekonnapäa — käändes, 3. see asub saunas, 4. mitte surnud.

II ruut:

1. kalla, 2. suur, lai, 3. liikumisvahend, 4. mõistata.

III ruut:

1. oman, 2. karm, kuri, 3. arvab end iga naine olevat, 4. kõrville.

Johannes Arras.

See võistlusülesanne on eelmisega võrreldes üsna lihtne, lihtsam kui mõni salakaval ristsõna. Kindlasti arvab selle igäüks üles, kes asja tõsiselt käsile võtab. Kui osavõtjate arv eelmistes võistlustes küündis poolesajani, siis siin ta peaks selle arvu kaugelt ületama. Ülesande lihtsuse tõttu oleme eelmise aasta võistluse auhinna asemel kuu ühesuurust auhinda. Lahendised saatke 3. aprilliks toimetusele, aadr. „Õpilastele“, pk. 8, Tartu. Teisip., 4. aprillil k. 6 õhtul on toimetuses, Ülikooli t. 21, teisel korral, järjekordne loosimine. Et preemiade arv on kahekordne, siis on võiduvõimalused ka poole avaramad.

Haruldane lennuõnnetus.

Neil päevil juhtus Berliinis ühe lennukiga haruldane õnnetus: mootoririkke tõttu hakkas lennuk õhus tiirlema ja langes viimaks suurele töstakraanale, kuhu ta purunenult jäi peatuma. Lenduri päästis tule-tõrje ta isevarki seisukorrast.

Värsked kiirusutamismeistrid.

Tallinna keskkoolide esivõistlused lõppesid.

Pühapäeval, 5. skp. enne lõunat toimusid TKSÜ korraldusel E. S. S. „Kalevi“ liuväljal keskkoolide esivõistlused kiirusutamises. Ilus päikesepaisteline ja mitte liiga külm (5 kr. C järel) ilm soodustasid kõigiti võistluste hääd kordaminekut.

Võistlusist võttis osa suur arv õpilasi, peamiselt aga Tallinna Tehnikagümnaasiumist ja Riigi tööstuskoolist. Saavutatud tagajärjed ei ole noorte uisutajate kohta halvad. Eriti märkima peab meeste A klassis 500 ja 1500 meetri uisutamises esimeseks tulnud Kulli (Tehnika güm.) ilusat sõidustiili. Meeste B klassis tuli esimeseks Rebane (Tehnika g.) nii 500, kui ka 1000 meetri sõidus. Üldse oli Tehnikagümnaasium

TÄIEL RINDEL VÕIDUKAS.

Ka teateuisutamise 4x530 m (2 ringi) võitis Tehnikagüm. Naisvõistlejaist oli end üles an-

nud ainult Kroon (Kaarli g.), kes ka vabalt saavutas meistritiitli. Võistluste kavas oli veel meeste A klassis 3000 meetri uisutamine, mis aga lükati edasi. Esivõistluste tehnilised tulemused olid järgmised:

MEESTE A kl.: 500 meetrit: 1) Kull 56,8 sek., 2) Sögel 59,1 s., 3) Puskar 61,0 sek., (kõik Tehnikag.); 1500 meetrit: 1) Kull 3 m. 05,8 sek., 2) Sögel 3 min. 12,4 s., (mõlemad Tehnikag.), 3) Simonlatser (Realgüm.) 3 min. 20,2 s.; 3000 meetrit — lükati edasi.

MEESTE B kl.: 500 meetrit: 1) Rebane (Tehnikag.) 64,6 sek., 2) Poom (Riigi tööstusk.) 67,0 sek., 3) Tihonov (Tehnikag.) 68,8 s.; 1000 meetrit: 1) Rebane (Tehnikag.) 2 min. 15,4 sek., 2) Poom (R. tööstusk.) 2 min. 23,3 sek., 3) Tihonov (Tehnikag.) 2 m. 40,2 s.

NAISTELE: 500 m: 1) Kroon (Kaarli güm.) 80,0 sek.

TEATEUISUTAMINE: 4x530 meetrit: 1) Tallinna Tehnikagümni meeskond ajaga 4 min. 14,4 sek., Riigi Tööstuskooli meeskond 4 m. 54,6 sek. H.

Tehnikum võitis ka suusatamises.

Palvapäeval toimusid Nõmmel Tallinna Keskkoolide Spordiringide ühingu korraldusel õpilaste vahelised esivõistlused suusatamises. Ilusa ilma tõttu oli rohkesti osavõtjaid ja päältvaatajaid. Võistlusmaa oli valitud vaheldusrikas, nii et osavõtjail tuli ronida mäkke, alla liueldes teha äkilisi pöördeid ja laus-

maasõidus arendada kiirust. Suurem osa võistlejaist tuli sellega ka hästi toime.

Eriti peab märkima, et talvspordi alal on Tallinna Tehnikagümnaasiumi õpilased teistest paremad, seda fakti tõendab ka Tehnikagümni suurvõit eelmisel pühapäeval peetud kiirusutamisevõistlusil.

TKSÜ käsipall.

TKSÜ KÄSIPALL.

Tallinna keskkoolide käsipalli esivõistlused jätkusid pühapäeval, 5. skp. õhtul kaitseliidu võimlas. Õhtu kavas oli kolm mängu. Esimeseks pidid kohtuma naiste A kl. võrkpalli finaalis Lenderi tütarlaste güm. ja Tallinna tütarl. kommerts-güm. naiskonnad. Selgus aga, et osa Lenderi gümni-i naiskonna liikmeid oli haigestunud, mille tõttu võistlus edasi lükati laupäevani, 11. skp.

Esimesena kohtusid meeste B kl. korvpallis Gustav-Adolfi g. ja Tall. Realgüm. meeskonnad. Võitis realkooli meeskond suuresti tagajärgedega 39:14, poolaeg 21:6 realkooli kasuks. Võidukas meeskond esines järgmises koosseisus: Paalberg, Nilson, Kärk, Bürger, Volens ja Tammer.

Teiseks toimus meeste korvpallis kohtumine TKSÜ 1. ja 2. koondusmeeskonna vahel. Võistlus oli mõeldud treeningmänguna Kevadpühil toimuva Tallinna-Tartu ja Tallinna-Riia linnavõistluse jaoks. Võitis TKSÜ 2. meeskond tagajärgedega 30:23; poolaeg oli 14:9 TKSÜ 1. meeskonna kasuks. H.

Võistluste tehnilised tulemused:

MEESTE A kl. (17-a. ja vanemad): 1) Pross (Tehnika güm.) 30 min. 04 sek., 2) Muido (Vestholmi g.) 30 min. 11 sek., 3) Peekalm (Tehnika g.) 30 min. 31 sek. **MEESTE B kl. (alla 17-aast.):**

1) Saame (Tehnika güm.) 19 m. 22 sek., 2) Rütman (Vestholmi güm.) 19 min. 47 sek., 3) Kudu (Vestholmi güm.) 21 min. 45 sek.

NAISTELE: ainult ühe osavõtja tõttu võistlusi ei peetud. Võistlusmaa pikkus oli A kl. — 8 km ja B kl. — 5 km. H.

Tänased ja homsed TKSÜ mängud.

Tallinna keskkoolide käsipalli esivõistluste finaal mängud toimuvad täna ja homme õhtul kaitseliidu võimlas.

Laupäeva, 11. skp. õhtul kohtuvad esiteks meeste B kl. võrkpalli miinusringi finaalis Kaarli gümnaasium ja Gustav-Adolfi güm. Teiseks toimub võistlus naiste A kl. võrkpalli finaalis. Kohtuvad Lenderi tütarlaste güm. ja Tallinna tütarl. kommerts-güm. naiskonnad. Läänud aasta meistril, kommerts-gümnaasiumil, seisab ees raske võistlus, ning arvestades Lenderi gümni, seniseid häid tagajärgi, on raske ennustada kommerts-gümnaasiumile ka tänava meistriks tulekut. Viimasena toimub meeste B kl. korvpalli finaalis kohtumine Realgümnaasiumi ja Tallinna tehnika gümni meeskondade vahel.

Pühapäevaste võistluste kavas on kolm finaal mängu. Esimeseks kohtuvad meeste A kl. võrkpalli finaalis Realgüm. ja Gustav-Adolfi g. meeskonnad. Järgmisena toimub pinev heitlus meeste A kl. korvpalli finaalis Kaarli gümnaasiumi ja Vestholmi gümnaasiumi vahel. Õhtu viimase võistlusena lavastub kohtumine meeste B kl. võrkpalli

finaalis Realgümnaasiumi ja eelmisel õhtul B kl. võrkpallis võitjaks tulnud meeskonna vahel.

Võistlused algavad erakorraliselt kell 7 õhtul.

Vestholmi g. II ja III klass suusatas.

Pühapäeval, 5. skp. päele lõunat oli korraldatud Vestholmi gümnaasiumi II ja III algkooliklassile suurem suusatamine Kadriorus. Väga ilusa ilma tõttu oli noori suusatajaid kui ka kelgutajaid kogunenud kahest klassist 60 poisi ümber. Ühiselt suusatades ja kelguga sõites viibiti Kadriorus umb. 3—4 tundi. Kauase värskes õhus viibimise mõjul maitses kõigile suurepäraselt II kl. juhataja, pr. Tambergi, poolt korraldatud eelne Kadriorus asuvas kohvikus.

POISTE SUUSATAMISEVÕISTLUSED.

Tallinna poeglaste kommerts-kooli suusatamisvõistlused toimusid 5. skp. Nõmmel. Võistlusmaa pikkus oli umbes 5 km. Kooli meistriks tuli II kl. õpilane Kaljo Kask.

Noorkotkail on võimaldatud osavõtt rahvusvahelisest jamboreest.

„Õpilaslehes“ nr. 8 minu artiklile „Rahvusvaheline jamboree Ungaris 1933“ oli toimetuse omalt poolt lisatud, et mainitud jamboreest võivad osa võtta Eestist ainult Skautide Maleva liikmed. Sellest tingituna pöördusin ungari esperantistide kaudu jamboree juhatus poole ja nüüd teatati säält ringkirjaliselt, et ka rahvuslikud skautlikel printsipidel töötavad organisatsioonid, kes ei ole registreeritud Londoni keskkon-

toris, võivad sellest jamboreest osa võtta. Tingimuseks on, et noorkotkaste osavõtu puhul peaks päästaap pöörduma vastava sooviavaldusega jamboree juhatus poole, kui leidub osavõtjaid, soovitav oleks vähemalt 35, et moodustada omaette grupi. Oma küsimust põhjendasin sellega, et saksa pfäfinderid võtavad osa laagrist täisõiguslike skautidena, kuigi see organisatsioon on järg 6. lk.

Qro kuulis korraga morse märkidest koosnevat lauset:

„Teiega kõneleb James Clerk Maxwell...“

Signaal selge ja tugev, nagu oleks töötanud lähedane jaam.

„Clek Maxwell? mõtles professor Qro väsinult. „Aga Clerk Maxwell — valguse elektromagneetilise teooria looja — on ammu surnud. Ja ta kõneles inglise keelt.“

Punktid ja kriipsud liitusid edasi sõnadeks:

„Maxwell tahab kõnelda Valdemar Poulseniga...“

Professor Qro hõõrus murelikult laupa, tahtes veenduda, et see pole uni, ta seadis antenni saatjale, ootas vaheajani ja telegraafeeris:

„Te olete ju ammu surnud, sir?“

Professor Qro ootas asjata vastust. Punktid ja kriipsud kadusid, otsekui oleks see küsimus pannud Clerk Maxwelli kohtama.

„Ei, ma vist nägin seda unes,“ mõtles Qro, „ma olen väga väsinud.“

Ta maandas antenni ja võttis telefonid pääst.

III. Kriminaaluuring eetris.

Teisel hommikul professor Qro ärkas selge päega ja mäletas veel nagu läbi udu eilset kõnelust kuulsa inglise füüsikuga.

Ta rääkis naljatades kaastöölisele, et kuulis eile telefoniga tukkuma jäädes häält „teisest maailmast.“

**Radio =
= paradisiis**

I. Pigis.

„Ah sellesama tühja asja pärast jääme jälle? Punnisime, punnisime terve aasta ja nüüd korraga lõpp! Kus selle raha ots, oma vaevast ei maksa rääkidagi! Mis nüüd saab?“

„Mõtleme, mis nüüd saab.“

Juttu aetakse raudteeäärse kraavi kaldal, ja nad on kolmekesi — Clerk Maxwell, Jorss Arco ja Volts Poulsen — kõik kangesti „raadioaktiivsed“ ja elektrotehnilise maiguga nimes. Kokku nad pole nelikümne aastatki vanad. Noorim — Volts Poulsen — on üheteistaastane ja tema lähendabki ülesande:

„Teate, nüüd peab Marset ka midagi välja panema. Aitab juba sest auliikme-mängust.“

„Kena, kena, jeks sa vaata — aga kust Marset selle võtab?“

„Senni aitab — Senni on juba kuu aega kompvektivabrikus tööl.“

„Noh, Senni! Aga proovida võib,“ arvas Clerk Maxwell armulikult.

Aga Volts on seekord väga kange ja seekord jääb tal õigus, sest kui ta on Marseti — kes on õieti Marset ja on saanud

Oigekeelsus ja keeleuendus

Kas „juurde“ või „juure“.

Mõlemad vormid on küll ametlikult lubatud, nii et võib ütelda „ta tuli mu juurde“ ja „ta tuli mu juure“. Siiski tahaksime siin soovitada viimast („juure“); kuigi ametlikus keeles viimasel ajal kahjuks on hakatud eelistama „juurde“ nagu näha kooliraamatust, kus esineb nüüd peaaegu ainult „juurde“.

Sest „juure“ on ometi õigem ja parem. Mispärast? Mitmel põhjusel: 1) vormi „juure“ tarvitab eesti rahvas enamuses, ainult Lõuna-Eestis tarvitatakse „juurde“; 2) „juure“ esineb meie vanemas keeles: piiblis ja üldse vanemas kirjanduses loeme ainult „juure“; 3) vorm „juure“ on keeleajalooliselt õigem ja puhtam, kuna vormis „juurde“ on d hiljem ebaõiglaselt vahele pandud; 4) „juure“ on kõlaliselt parem, olles lühem ja ilma d-häälikuta, mida on eesti keeles juba niikuinii ülearu palju.

Ainus põhjendus, mis „juurde“ kasuks ta pooldajate poolt esile tuuakse, on see, et temaga saab ka kirjas

vahet teha omastava ja sisseütleva vahel. Kuid see üks põhjendus ei kaalu eelmainitud nelja vastupõhjustust üles. Päälegi on meil tuhandeid sõnu, kus niikuinii ei saa kirjas vahet teha omastava ja sisseütleva vahel, näit. „linna inimene“ ja „sõitis linna“, „metsa tee“ ja „läks metsa“, — „saanitikk“ ja „astus saani“, — „saunala“ ja „saunaminek“ jne.

Kõlaliselt on kõigil neil sõnadelt omastava ja sisseütleva vahel selge vahe: omastav on teises vältes („linna, metsa, saani, sauna“), aga sisseütlev kolmandas, s. o. pikema täis- või umbhäälikuga („linna, metsa, saani, sauna“). Kirjas seda vahet küll ei märgita, kuid mõtte järele ja lauseühendusest saab ometi kohe aru, kumb käänne on mõeldud.

Kui mitte „juurde“, vaid pigem „juure“, siis ka mitte „tuli meelde“, — läks tee äärde“, — usaldas selle mu hoolde“, vaid „tuli meele“, — läks tee ääre“, — usaldas selle mu hoolde“. Samuti ka „veere, sääre, suure, tuule“ (mit-

te „veerde, säärde, suurde, tuulde“). Tarbekorral, kui tõesti vaja ebaselguse vältimiseks vahet teha, võib sisseütleva pääl tarvitada rõhumärki: „ta usaldas selle minu hoolde“, — „juurevedaja“ jne.

Vormide „juurde-juure“ puhul tähendetagu veel seda, et „juurde, meelde“ võeti tarvitusele soomlase professor Kettuse mõjul, kes Eesti Vabariigi algaastail oli Tartu ülikoolis. Teatavasti aga ei ole soome

keeles teise ja kolmanda välte vahet olemas, seepärast oli Kettusel raske vahet teha, kas „juure“ (omastav) või „juure“ (sisseütlev). Sündinud eestlase kõrvale ja hääldamises on see vahe selge. Kas peame nüüd laskma välismaalaste puuduliku kuulmise ja hääldamise mõjul oma keelevormide saatust otsustada? Ei, seda me ei tee.

Seepärast mitte „juurde“, vaid „juure“.
Joh. Aavik.

Olen lugenud selle raamatu

Eino Leino loomajutt „Musti“.

„Musti“ huvitavus peitub selles, kuidas koera elamused ja mõtted sarnanevad inimeste omadele. See annab jutustusele üldnimiliku, sümbolistliku ilme.

Musti on tark ja mõtleja, filosoofiliste kalduvustega koer, kes näeb maailma alatasa ümbermoodustumas ja uuestisündimas. Ta tajub järjest uusi nähteid, mida ta ei suuda esialgu ära seletada. Maailm näib ta ümber lihtsana ja kitsana, kuid pakub mõtlevale olendile ometi palju huvitavat ja kummalist materjali. Elu kohta ütleb ta, et maailmas pole midagi kindlat. Kas me elame või ei, seda kindlasti ei tea ütelda, ent me kannatame, selles oleme kindlad. Ja seda kannatust võikski pida eluks.

Koeralt nõudis mõtlemine alul suurt pingutust, ent siis hakkas ta sellega harjuma, huvi ja rahuldust tundma. Musti esimeseks teadlikuks mõtteks oli nälg. Ja — nälg ongi vist tähtsaim elutegur.

Jutustuses on kokkupuuted välismaailma ja inimestega õige huvita-

vad. Selles on rohkesti koomilisi löömi.

Keelelt kerge, sisult mõtterikas ja koomiliste sündmustega, — säärase-na soovitan teda neile mõtlevalle noorile, kes seda teost pole veel lugenud.

Looduse Kuldraamat. M. Twain'i „Huckleberry Finni seiklused“. M. Twain kirjeldab Finni tempe ja tegusid ladusas kõnes, nii et hää on lugeda. Kes peab lugu seiklustest, see lugegu kohe „Huckleberry Finni seiklused“ ja kohe olete rõõmsad nii kui laululinnud. Ses paksus raamat on palju-palju nalja, mis teid kohe naerma ajab kui loete.

Max Rix.

Foto-nurk.

Hakkame foto-amatööriks.

Nii mõnigi käesolevate ridade lugejaist on silmanud fototarvete kaupluse aknal mitmesuguseid aparate ja aparadi osi, kausse ja kausikesi, pudeleid, mõõtklaase ja palju muud, millele ei oska sageli nimegi anda. Pühendades tähelepanu ainuüksi aparatidele, üllatume nende hindades: me näeme, et õige suur aparaat maksab vaid paarkümmend krooni ja tema kõrval väike kääbus, mis lahedasti mahub kas või vestitasku, on hinnatud paarisajakrooniliseks. Millest on tingitud säärane olukord, jääb meile alul mõistatuseks ja me mõtleme endamisi: „küll on see fotoasjandus aga keeruline!“

Aga meil ei maksa end lasta heidutada. Tuletame vaid meele, et igal alal on nõndanimetatud asjarmastajaid („foto“ keeles: amatööre) ja elukutselisi; küllap see kallihinnaline kääbus on mõeldud elukutselisele ja odav tema kõrval meiesugusele mehele, kes riista tarvitab õppimiseks ja katsetamiseks.

Ja nüüd, need kausid ja karbid, klaasid ja kõik muu, — ega nende üle maksa pääd nii palju murdagi, neid kõike pole meil tarviski, kui tahame astuda algaja amatööri seisusse.

Astudes kauplusesse, et muretseda endale vaid hädavajalikku, mis amatöör-algaja tarvitab, saame lahkelt rõõujalt õige pisitillukese pakikese. Pakikese sisust pajatame „õpilastele“ järgmises numbriks.

Kaameramees.

JÕULUVANAKS.

„Kelleks tahab teie poeg saada, kui ta keskkooli lõpetab?“

„Oh mu jumal, ta on nii suur idealist. Tahab kõigile ainult rõõmu valmistada!“

„Sooh! Siis peab ta küll jõuluvanaks õppima!“

Algus 5. lk.

palju rahvuslikum kui meie noorkotklus. Neile on isegi koostatud saksakeelne illustreeritud brošüür jamboree üle.

Ühenduses minu kirjaga Ungari Skautliidu Esperanto Ringi juhatajale P. Balkanyi'le, kus ma andsin detailse ülevaate meie „Noorte Kotkaste“ organisatsioonist, ta seaduja sihtidest, on see kiri avaldatud säälses skautlikus ajakirjas „Tabor-tüz“. Nagu võrdlemisi pikast artiklist nähtub, suhtuvad säälsed skaudid väga häasoovlikult hõimurahva skautlikku liikumisse ja nõutakse suurlaagri juhatuselt, et see tingimata peab võimaldama noorkotkaste osavõttu jamboreest. Väidetakse, et kui sakslastel, kes on marurahvuslased, on võimalus osa võtta, kel pole mingit ühist ungari

rahvusega, siis eestlastel peaks selles palju paremaid eeldusi olema.

Võimalus on antud noorkotkail osavõtuks tollest kolossaalsest ettevõttest ning seda tuleks kasutada. Kui aga peaks nii olema, et noorkotkaid ei sõida Gödöllösse, kus korraldatakse jamboree, siis vähemalt on saavutatud see, et me võime tunda end samaväärseina skautidega ülemaailmses skautliikumises.

Gaididele on mul teatada, et ka neile on võimaldatud osavõtt sellest jamboreest. Asjastuhvitatuile juhin tähelepanu minu artiklile „õpilastele“ nr. 8 ja 15. Pääle selle tuleb pöörduda informatsiooni saamiseks ungari gaidide poole järgmisel adressil: Leánykeresz-szövetség, Aréna nt. 25, Budapest, VII.

Ar. Al.

poistelt nimeks Marsel ainult oma suurte hallide silmade tõttu; poisid on lugenud ühest jutust, et Marsi elanikel olevat suur pää ja koletusuured silmad — kui ta on Marseti kätte saanud, siis selgub, et tinapaberit saab Senni kompektivabrikust küll ja küll. Raha Marsetil ei ole, sest põrandaküürimise eest, mis ta praegu oma kõhnade kätega lõpetas, vanaema ega Senfi midagi ei anna ega olegi anda. Sellepärast tal on hirmus hää meel, et saab nii kergesti olla enam kui „aulige“.

Ja ta läks uhkusest üleni punaseks, kui Maxwell järgmisel päeval vaatas tunnustavalt toodud hõbedavärvilist tinapaberit ja ütles:

„Ma arvan, et jätkub sellest mahust vastuvõtuks ja edasiandmiseks. Noh, poisid, nüüd tuleb otsustav tund ja päev.“

„Millal sa valmis saad?“

„Mis täna on? Laupäev? Neljapäevaks saab kindlasti... Sina, Jorss, ära unusta telefoni hankimast.“

II. Hää teistest maailmast.

Professor Qro istus veel üksinda laboratooriumis, et töötada. Sinises töömantlis, mille taskud olid topitud täis paberilehti igasuguste märkmetega, istus ta katseaparaadi juures, silmad naelutatud arvestustele enda ees oleval lehel.

Muidu professoril oli ka teine nimi, kuid Qro — see nimi on üldiselt tarvitusel ta kaastöölise hulgas. Qro tähendab rah-

vusvahelises raadiokeeles, kui tal on küsimismärk taga:

„Kas pean võimsust suurendama?“

Ja hüüdmärgiga — Qro! — tähendab ta:

„Suurendage võimsust!“

Algaastail, kui raadiolaboratooriumil oli suur puudus aparatide ehitusel tarvisminevaist materjalidest, tungis meeleteni viidud kaastöölislite sageli esile küsimus:

„Mis nüüd teha, professor?“

„Qro!“ vastas siis professor alati.

Nüüd need ajad on minevikus. On palju saavutatud, ja professor oma aparatidega on ammu-ammu saanud ühenduse Rocky-Pointiga New-Yorgi lähedal. Kuid see pole ikka veel kõik. Professor räägib:

„Tore. Qro!“

Ta paneb endale pähe päatelefonid; nõnda on parem mõelda; silmad uidavad täiskriipsutatud lehtedel ringi, kuna käsi mõtlikult pöörab variomeetri nuppu, tuues lainepikkuse muutudes kuuldavale kord morsekriipse ja punkte, kord kõnekatkendeid mitmes keeles. Need hääled eestrist ajavad professori pääst mõttejätke, mis saanud tarbetuks päeva jooksul.

Kui sellised mõtted uidavad meie väsinud pääs, siis ei saagi neid nimetada omadeks. Päeva kestel loetud või kuuludud laused karglevad pääs ja ainult vahetevahel sekka vilksatab oma tarvilik mõte, — kuid peab tulema isegi õnnelik mõte. Professor Qro'le on sageli tulnud õnnelik mõte, istudes nõnda päatelefonidega.

Täna oli eestris mingi segu häälest ja müra. Märke ja hääli kuulates professor

Rooma julm lõbustuskirg.

GLADIAATORITE VÕISTLUSED JA KRISTLASTE MARTÜÜRIUM FILMIS.

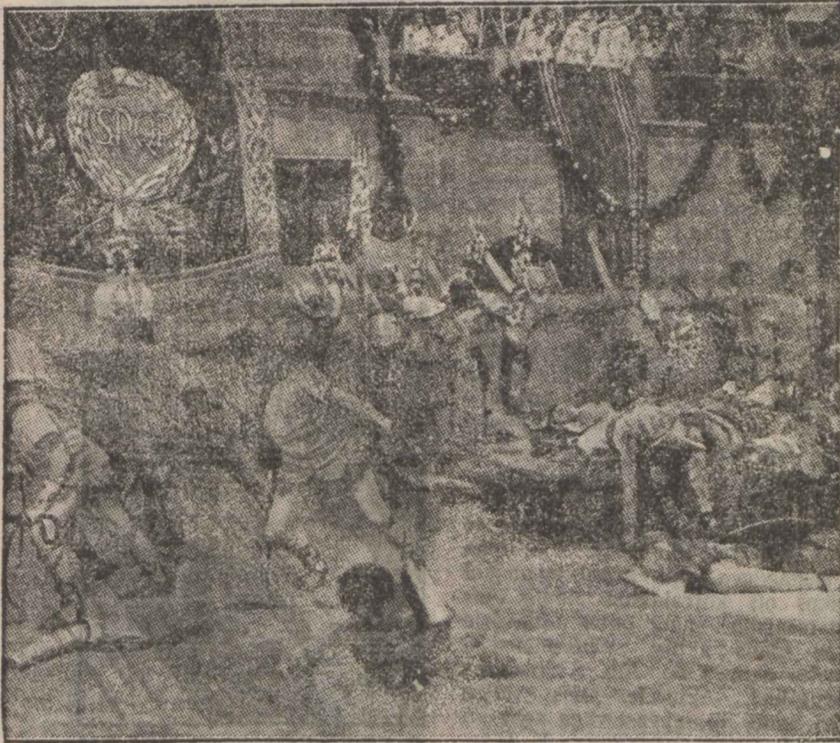
Üldjoontes on juba kirjutatud filmitööstuse järjekordset suursaavutisest: „Risti märgi all“ — film keisrite aegsest Roomast. Kõige põnevamate momentide hulka selles Paramounti suurfilmis kuuluvad grandioosid stseenid, mis aset leiavad Circus Maximuses. Loomade tagaajamised, gladiaatorite võitlused, vangide ohverdamised, mida näitab film, pole fantaasia leiutised, vaid tõelikkus ületas neid kaugelt.

Circus Maximus, mis filmis ajalooliselt õieti järelehitatud, kuulus Rooma imponantsemate ehitiste hulka. Julius Caesari ajal mahutas ta

kujundas ka osa nendest etenduste kavast.

Nero, kes nii uhke oli oma kunstilise peenetundlikkuse üle, ei näidanud nende mängude juures sugugi oma tundlikkust, kui ta külmalt läbikaalud halastamatusega tahtis tõsta tema poolt korraldatud etenduste põnevust. Temale kuulub ka kurb kuulsus olla esimene suurejooneline kristlaste tagakiusaja, kes Circus Maximuses ajas näljaseid metsloomi kaitsefa kristlaste peale.

Film „Risti märgi all“, mis käsitleb kristlaste tagakiusamisest Nero ajal, annab põrutava pildi

PÄRAST GLADIAATORITE VÕITLUST.

Pilt uuest suurfilmis t „Risti märgi all“.

eneses istekohti 150.000 pealtvaatajale. Alguses oli Circus mõeldud ainult võiduajamiste jaoks, mis kestsid kogu päeva. Võitjale sai osaks auhindadena peale palmiokste ja vanikute veel suured rahasummad. Hiljem hakati Circuses näitama ka gladiaatorite võitlusi, mis seni korraldati amfiteatrites. Gladiaatorid — nimetus tuleb ladina keele sõnast gladius — mõök, olid enamasti sõjavangid, kurjategijad ja orjad. Neid õpetati oma elukutsele erikoolides. Suutsid nad mitme võitluse jooksul oma osavust näidata, vabastati nad senistest kohustustest.

Rikkad roomlased pidasid tihti terve rida gladiaatoreid ja müüsid või laenasid neid võitluste korraldajatele. Etendus algas ikka näilise võitlusega, millele varsti järgnes mäng elu ja surma peale. Kiskjate loomade üksteise peale kihutamine

hävinemisele määratud rahva kõlbuse toorenemisest, kes ei suutnud aru saada ristiusu suurest hingelisest ja moraalsest väärtusest ja Circus Maximuses ennast rahuldada vaadates pealt uue usu pooldajate surmaminekut ja kannatusi. See vapustas siiski Rooma ilmariigi ja nägi tõusvana selle langust.

Cecil B. de Mille'i „Risti tähisel“ lavastus maksis 2 miljoni dollarit kulusid ja valmistamisel said tööd tuhanded töötud.

Kõik vana Rooma ajaloolised kujud on selles filmis manatud ellu. Neero — haiglane ja tahtjõetu himutseja, Poppäa, Marcus Superbus, Mercia, Tigellinus, Dacia, Tibul ja Titus. Esimeste kristlaste tagakiusamine kes Rooma katakombides salaja end uuele õpetusele on pühendanud ja oma usu heaks areenil märtritena surevad, seisab tegevustiku keskpunktis.

Igas majas olemas. 7. kena, kaunis. 9. on harilikult toa nurgas. 11. eestlane-reisija, kelle sülest on ilmunud ka mõni raamat. 12. asesõna (lüh.). 14. saksakeelne prepositsioon ja artikkel koos. 15. ...õnnetusi juhtub sageli. 18. avar, suur. 19. kogukas. 20. ese. 21. on igapähele töölt tulles. Ülalalt alla: 1. Poliitikamees. 2. lause liige. 3. ... on praegu sõda. 4. sama mis 18. vasakult paremale. 6. miljonär Ameerikas. 8. koduloom. 10. seda ei soovi keegi. 13. päästke meie hinged! 14. tööpöld. 16. kaigas, teivas. 17. koht Tallinna ligidal. O. Tauts.

41. Arvutuspähkel.

12/3 korrutatud ühe arvuga on niisama suur kui 60 jagatud selle arvuga. Kui suur on see tundmatu arv?

Tütarlaste osa.

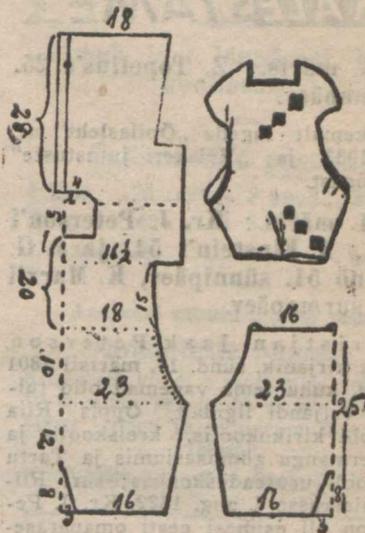
Suvi oma paitava päikesega ei ole enam mägede taga, sest päevad pikenevad iga nädalaga kukesammu võrra. Aeg oleks meil hakata mõtlema, millega röömustada oma väikest velle või õeket suvepäevade saabumisel.

3—4-aastastel on soojade ilmadega soovitatav kanda ainult särk püksi. Nii rõivastunult saab nahk vahenditult päikest, õhku, ja selles on hästi kerge lipata. Säärane ülikond sobib niihästi poisile kui tüdrukuke-sele.

Särkpüksi võime valmistada riidest või hegeldada lõngast.

Ilustame ristpistes või applitseerides. Joonisel on vastav lõige ühes mõõtudega. Ühendame sääre õmblused, samuti küljed. Lahti jäetakse aga mängurõivastis külgedelt taskute kohalt; selle ääre, samuti kaela-lõike, käise ning pükste ääred ilustame riideribadega või hegeldame kinnissilmuseid sobivat värvi lõngaga.

Seljale õmmeldakse kinnisse äärde nõõbid, pükstele vastavalt

lõnga-aasad või teeme nõõp-augud.

Mänguülikonna võime teha ka tagant lahti lõikamata, valmistades püksisääred alt kinnisega lahtikäivaks.

Mõningaid retsepte toidu valmistamiseks.

Kodutütrelt, nagu teada, nõutakse ka toiduvalmistamise oskust. Et noortele perenaistele siin abiks olla, toob „Õpilaste“ mõned toiduvalmistamise retseptid, mille järele igaüks, kel aega, võiks proovida toite valmistada.

Hautatud lambaliha kaalidega

3 n. lambaliha, 1 spl. võid, 1 spl. jahu, soola, 1 sibul, 2 kaali.

Liha pestakse sooja vette kastetud märja rätikuga. Patta või hautamispoti paneme võid, milles liha pruunistame. On liha pruun, lisame lihaleent või vett, jahu ja ühe sibula. On liha pool pehme, lisame lõikudeks lõigatud kaalid. Hautatakse kaalid koos lihaga pehmeks. Liha antakse ühes kaalega ja keedetud kartulitega lauale.

Sidruni kreem.

6 muna, 300 gr suhkrut, 2 sidrunit, 6—7 lehte kalaliimi, vett. Munakollased vahustatakse suhk-

ruga — lisatakse kahe sidruni mahl ja vees lahustatud kalaliim. Kui segu niivõrd hangunud on, et lusikaga üle segu tõmmates joon järele jääb, siis tuleb lisada vahustatud munavalge. Segada kõik hästi läbi. Lasta hanguda külmjas kohas.

Loogika.

„Ainult aadliseisusest härrad ja aumehed võivad saada selle klubi liikmeteks“. Nõnda seisis parüma Londoni City klubi põhikirjas.

Ühel päeval Bernard Shaw astus klubisse ja jättis oma vihmavarju vestibüüli seina najale, kuna tal oli klubisse ainult hetkeks asja. Klubi väljumisel aga Shaw vari oli kadunud ja teda polnud hoolimata uksehoidja küsitelust kustki leida.

Nüüd lasi Shaw endale anda paberilehe, kirjutas sellele mõne sõna ja riputas sedeli klubi mustale tahvlile. Imestades lugesis klubi liikmed: „Seda aadliseisusest härrat, kes kogemata võttis kaasa minu vihmavarju, palutakse ta võimalikult rutuliselt anda selle klubi uksehoidja kätte. B. G. S.“

Klubi juhatus oli kokkunenud ja palus Shaw'lt seletust. Vastus tuli posti kaudu ja käis järgmiselt: „Teie klubis on põhikirja järele ainult aadlimehed ja aumehed. Aumees ei võta ial kaasa võõrast vihmavarju. Järelikult on minu varju omandanud aadlimees“.

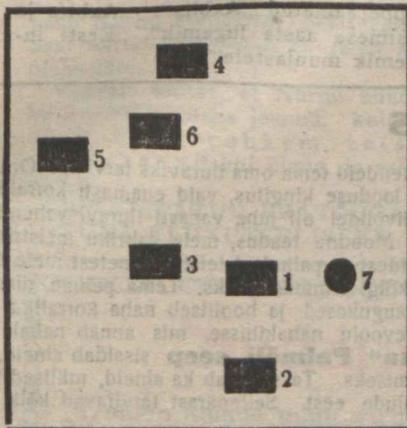
Tähelepanepandav raamat „Kalevipoja“ üle Johannes Aavikult.

„KUIDAS SUHTUDA „KALEVIPOJALE“. „Kalevipoja“ arvustus keelelises, värsitehnilises, stiililises ja süüslises suhtes. Kirjastus „Islandik“ Tallinnas ja Tartus 1933. Hind 85 senti.

See raamat annab täielise ülevaate „Kalevipoja“ ning kõigi küsimuste üle, mis „Kalevipojaga“ on ühenduses. Autor jõuab „Kalevipoja“ suhtes küll väga eitava otsusele, aga just sellepärast on seda huvitavam lugeda seda raamatut. Igatahes kõiki õpetajaid, eriti emakeele õpetajaid tohiks see teos küll huvitada ja neil tuleks sellega tutvuda.

Michi.

42. Ekslaed.

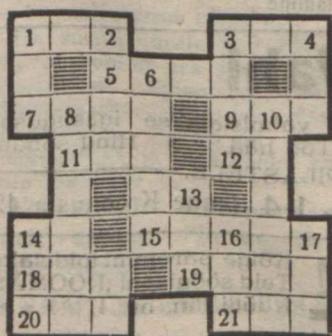
Oma putkast (7) väljus õõvaht ja käis ümber kõigi hoonete, millised ülal toodud plaanil märgitud mustade ruutudena, nii et ta iga ehitise ümber ainult ühe korra käis. Kuidas ta käis?

Mõistatajalle.

Selle kui ka eelmise nr. ülesannete lahendused saata ära hiljemalt 21. märtsiks. Õieti lahendajate vahel loositakse 6 komplekti raamatuid à 1 kr. väärtuses.

40. Ristsõna.

Vasakult paremale: 1. põikpuu mastil. 3. puhang. 5. on

13. märts.: Z. Topelius'õ 25. surmapäev.

Pikemalt lugeda „Õpilasteht“ nr. 14, 1933 ja „Velskeri jutustuste“ eessõnast.

14. märts.: Kr. J. Peterson'i 132., A. Einstein'i 54. ja J. G. Granö 51. sünnipäev, K. Marx'i 50. surmapäev.

Kristjan Jaak Peterson, eesti kirjanik, sünd. 14. märtsil 1801 Riias, kuhu tema vanemad olid tulnud Viljandi ligidalt. Õppis Riia Jakobi kirikukoolis, kreiskoolis ja kubermangu gümnaasiumis ja Tartu ülikooli usuteaduskonnas; suri Riias tiisikusse 4. aug. 1822. Kr. J. Peterson oli esimesi eesti omapärasemaid laulikuid. Selle kõrval oli ta haruldane isamaalane ja andekas inimene. Ta kogus eesti rahvalaule, tegeles eesti keele uurimise alal ja näitas kogu oma olemusega tõsist eestlast. Tast on järele jäänud ta laulud, päevaraamat ja kirjad, mis ilmusid ta 100-a. surmapäeva puhul 1922. — Pikemalt ta „Laulude, päevaraamatu ja kirjade“ eessõnas.

Albert Einstein, saksa-schweitsi füüsik, sünd. 14. märtsil 1879; oli prof. Zürichi ülikoolis, hiljem Praha ülikoolis ja Zürichi politehnikumis; praegu Preisi teaduse-akadeemia liige ja Keiser Wilhelm'i nimel. füüsika-instituudi direktor. On omandanud maailma-kuulsuse oma relatiivsuse-teooriaga; selle kõrval väärivad tähelepänu ta kvantide-seadus, erisoojuse-teooria täiendused, Brown'i liikumise-teooria jne. Sai 1921. a. Nobeli auhinna.

Johannes Gabriel Granö, soome maateadlane, sünd. 14. märtsil 1882 Soomes Lapua klk., lõpe Helsingi ülikooli füüsika-mat. osak., oli Helsingi ülik. dotsendiks, Tartu ülik. maateaduse professoriks ja

Helsingi ülik. prof.; praegu Soomes Turu ülik. professor. — On Eestis olles suuresti kaasa aidanud eesti maateaduse kui omaette teaduse kujundamisel; kirjutanud eesti teaduslikus ajakirjas ja avaldanud raamatu „Geograafia kui teadus ja ülikooli aine“.

Karl Marx, saksa sotsialist ja poliitik, sünd. 5. mail 1818, suri 14. märtsil 1883. Ta on tähtsam sotsialistliku teooria esiründajaid. Ta õpetus valgustas uuel vaatekohalt inimsoo minevikku ja püstitas seadused, mille järele pidi edaspidi arenema ühiskond ja kujunema ajaloo-protsess. Ta õpetus on tuntud ökonoomilise materjalismi nime. Karl Marx näeb ajalugu rahvaklasside võitlusena ja kujundab sel alusel ka oma aja ja tuleviku ajaloo-teooria. Eriti astub ta välja töölisklassi õiguste eest, nõudes neile töövõimalusi ja üheõiguslust kõrgete ja jõukamate rahvaklasside kõrval. On kirjutanud rea teoreetilisi töid sel alal, millega on omandanud maailma-kuulsuse.

15. märts.: O. W. Masing'i 101. surmapäev.

Vaata „Õpilasteht“ nr. 5, 1932, ja M. Lipu „Maasingite suguvõsa“.

16. märts.: K. Fr. Karlson'i 58., L. Raudkep'i 56. ja J. Oengo' 32. sünnipäev.

Karl Ferdinand Karlson, eesti õigusteadlane ja kirjanik, sünd. 16. märtsil 1875 Laeva v. Tartumaal, lõpetas Tartu ülik. õigusteaduskonna; tegelnud kohtu alal ja olnud advokaadiks Tallinnas ja Tartus. Agar seltskonna- ja omavalitsusetegelane. Kirjutanud luuletisi ja avaldanud trükis näidendeid „Valle“, „Kalevipoeg ja Sarvik“, „Pihid“.

Aleksander Leopold Raudkepp, eesti kooli-, kiriku- ja poliitikategelane, sünd. 16. märtsil 1877 Ambias Järvamaal; õppis Krimmis Peodooia õpet.-instituudis ja Tartu ülik. usuteaduskonnas; olnud õpetajaks Venes, Tartus, Tallinnas; Kaarli güm., direktor Tallinnas 1919. a-st. — I, II, III ja IV Riigikogu liige; aktiivne seltskonna- ja poliitikategelane, ajakirjanik. Toimetanud trüki vaimuliku kirjandust, kooliraamatuid ja usuõpetuse käsiraamatuid; avaldanud luuletiskogu „Isamaa ilule“.

Julius Oengo (varjunimega J. Oro), õpetaja ja kirjanik, sünd. 16. märtsil 1901 Hiiu Suurvallas; omandas õpet.-kutse Tallinnas ja käis „Pallase“ kunstikoolis Tartus. — Teeninud õpetajana Hiiu maal, Haapsalus, Tartus, praegu Vasalemas. Toimetab ajakirja „Laste Rõõm“. Avaldanud hulga laste- ja noorsoo-raamatuid, samuti teinud rohkesti kaastööd laste- ja noorte-ajakirjadele. Muu ilukirjanduse alal ilmutanud luuletiskogud „Õõpäev“, „Meie kevad“ (koos Ada Oengo-Johansoniga), „Aegna“, „Tahkuna“ ja jutustise „Üle Atlandi“; ühes M. Nurmikuga koostanud eesti keele õpperaamatud „Aabits“, „Aabits ja esimese aasta lugemik“, „Eesti lugemik muulastele“ jne.

18. märts.: E. Viiralt'i 35. sünnipäev.

Eduard Viiralt, eesti graafik ja kujur, sünd. 18. märtsil 1898 Tsarskoje Seloo maak. Peterburi lähedal, õppis Tartu kunstik. „Pallases“, Dresdeni kunstiakadeemias ja Pariisis. Oli õpetajaks „Pallase“ kunstikoolis Tartus, elab pikemat aega Pariisis. Teotsenud litograafia, monotüüpia, puulõike ja ofordi alal, illustreerinud hulga raamatuid, nagu Tennmanni usuõpetuse lugemikud, J. Jaigi „Võrumaa jutud“, „Eesti maa, rahvas ja kultuur“ jne. — Andekamaid nooremaid eesti kunstnikke.

Kroonika.

Kingitused koolile juubeli puhul.

Hiljuti pühitses Rakveres Zeeh tütarlaste komertsgümnaasium oma 75 a. juubelit, mille pidustused tõmbasid kaasa suured rahvahulgad. Kooli külastas sel puhul ka haridusminister H. Kukke, kes juubeliaktusel teatas, et kool oma töö tunnustuseks saanud avaliku kooli õigused. Õpilasperes tõstis see teade — juubelikink, juubelimeeleolu kahekordseks, sest nüüd kaovad kooli lõpeta misel vajalised üldised eksamid. Rakvere linna- ja Viru maavalitsuste esindajad andsid üle koolile kingitusena rahasummad, ning et ka pidustused aineliselt hästi õnnestusid, siis peavad kõik juubelit täiesti kordalainuks. U. L.

Kristlikud noored aastapäeval.

Rakvere ev.-lut. koguduse noorte ühing pühitses 19. veebr. s. a. oma 3. aastapäeva, mis puhul hommikul kirikus oli korraldatud pidulik jumalateenistus ning õhtul tuletõrje seltsi saalis aktus. Väliskülalisena kõneles aktusel õp. Alb. Soosaar Haapsalust. Aktusele, mis vältas kolm tundi, oli rahvast väga rohkesti ilmunud. V. L.

Vastla-õhtu Oru liuväljal.

25. II, 33. a. pidas Oru algkooli liuvälja toimikond oma liuväljal vastla-õhtu. Õhtu algas kell 7. Rahvast kogunes võrdlemisi palju. Lõbutseti kas tantsides, karussellil keereldes või kelguga sõites. Külma peletamiseks sai einelauast sooja teed. Ka kandisid õpilased ette laule ning rühmdeklamatsioone. Õhtu möödus kõigiti hästi.

Oru algkooli liuvälja toimikonna juhatus.

Lugemislaud skautidel.

Rakvere skaudid avasid hiljuti oma kodu ruumides lugemislauda, mida kasutavad kõik skaut- ja gaidmalevate liikmed. Lugemislauda telliti peamiselt noorte ajakirjad ja kohalikud ajalehed.

Skautid matkavad sunskadel.

Rakvere skautid harrastavad laiaulatusliselt talispordi — suusata-

mist. Eelmisel pühapäeval matkas grupp skaute Rakverest Kunda, sääleseile skautidele külla. Kunda skautid võtsid külalised lahkesti vastu, kostitades neid teelauaga. Sõidumaad, mille pikkus edasi-tagasi 44 km, kaeti ümmarguselt 8 tunniga.

Tuntud suusasportlase hra Lille instrueerimisel algasid mõned päevad tagasi poiste suusakursused, mis poiste suuskadele meelitamiseks eriti huvitavaks on püütud teha. Kursuste korraldajaks on Poiste Sportliidu Rakvere Osakond (Rakvere Skautlus). V. L.

„Kapa-Kohila“ ringhääling töötab.

Pühapäeval, 5. skp. kuulsid Tartu raadiokuulajad kogu päeva kuni kella 5 p. l. töötamas salajast ringhäälingut „Kapa-Kohilat“.

Ringhääling oli kuuldav lühitainel Krakovi kõrval. Repertuaar koosnes peamiselt grammofonimuusikast ja labasustest. Hallowees ülistas igasuguseid pahanahtsi ja luges sealt „mahlakamaid“ artikleid ette. Kahju, et andekad noored niisuguste labastele lõõpimistele üle lähevad.

KUMBLUSSEEP

A. FREDERIKING, TARTUS

Kaubitsemine käib.

Soovitakse suuski osta, teatada ühes hinnaga s. l. t. „suusad“ all. Vahetan eesti marke kallite välismaa markide vastu. Iga kümne (10) lõvidega 10 s., 5 s. ja 2 s. margi eest või seitsme teissuguse eesti margi eest annan ühe kalli välismaa margi. Vastuseks 10 s. postmark juure lisada.

O. Steinberg, S. Tartu 47—2, Tallinn.

Müüa raadio valjuhääldaja, väike ja nägus, teateid saab slt. „raadio valjuhääldaja“ all.

Igasugust kalakaupa soovitab Jakob Kippasto, Tartus, Kaubahoov 22-a vastu Emajõe.

Proovige kord „Ceresi“ „Tervisleiba“ ja Teie tarvitate seda alati.

MOODSAD

Ilusa naise saladus

seisab peamiselt selles, milliseid vahendeid tema oma iluraviks tarvitab. Orn, pehme, värske ja ilus näonahk ei ole mitte alati looduse kingitus, vaid enamasti korraliku, asjatundliku hoolitsemise tulemus. Palmi ja oliivõlidel oli juba vanasti iluravi vahendite seas aukoht ja neid tarvitati kui mõjuvamaid. Moodne teadus, mele vabrik meistrite suure kogemused aitasid valmistada nendest õldest ja paljudest teltstest ainetest meie eritõsepti järele **Palmõli seebi**, mis on saanud kõigi lemmikseebiks. Tema pehme, tihe, kreemisarnane vaht puhastab eeskujulikult naha augukesed ja hoolitseb naha korraliku arenemise eest. Ta soodustab vere korralikku juurevoolu nahakihtisse, mis annab nahale värsksuse, ilusa jume ja sametpehmuse. „Veronika“ **Palmõli seep** sisaldab aineid, milliseid hädapärast vajab nahk korralikuks arenemiseks. Ta sisaldab ka aineid, millised kaitsevad nahka meie karedate ilmastiku halbade mõjude eest. Sellepärast tarvitavad kõik „Veronika“ **Palmõli seepi!**

Ostke „Veronika“ **Palmõli seepi** ja veenduge ise selle headuses!

JOH. VALS'I rätsepatöökoda

Tartus, Lille tän. 1 (sissekäik Karlova tän.) valmistab moodsaid meeste rõivaid tellimiste päale. HINNAD MÕODUKAD.

Nõudke kõikjalt „Ceresi“

„Tervisleiba“

Alfr. & Lydia Otsing'i

raamatupidamise ja masinkirja kursused

Tartus, Riia tän. nr. 15-4 (asut. 1913).

Uute õpilaste vastuvõtt gruppi ja üksikult. Lõpetajale tunnistus ja võimalusel kohakuulamine

J. Vahi

RÄTSEPA TÖÖSTUSES valmistatakse igasuguseid meesrõivastüüpe. * Töö häa. * Hind soodne, ERITI ÕPILASTELE.

Tartus, Ülikooli tän. 1-4 (enne Kroonuaia 42).

Kodanikud! Kõige paremini toidetakse Teid sõõgisal „ROOMAS“, Rüütli tän. nr. 1. * * * *

Alati värskest materjalist eeskujuliku puhutusega ja maitserikkalt valmistatud toidud ja kiire teenimine.

Tegev ja vastulav toimetaja: M. Nurmik. Väljaandja: K. k/ä. „Tõukool“. Tallusjuht: Verner Kask. E. K. U. „Postimehe“ trükk. Tartu, 1933.

